

BFAA licenču Mācību programma

BFAA vadlīnijas saistītajiem uzņēmumiem par darbinieku kvalifikācijas prasībām atbilstoši MIFID II (FITD II) un IDD

Ieguldījumu konsultants - IA (saskaņā ar FITD II)

Ieguldījumu informācijas sniedzējs - IIP (saskaņā ar FITD II)

Ieguldījumu apdrošināšanas konsultants – IIA (saskaņā ar IDD)

Dzīvības apdrošināšanas konsultants – LIA (saskaņā ar IDD)

Nedzīvības apdrošināšanas konsultants – NLIA (saskaņā ar IDD)

SATURS

Ievads.....	3
Pamatojums	3
Mērķa grupa.....	3
Kvalifikācijas prasību struktūra.....	3
Izziņas līmenis.....	3
Par eksāmeniem.....	4
BFAA pārbaudes darbu struktūra atkarībā no licencēm.....	5
BFAA mācību programma	6
1. Finanšu kompetence	6
2. Ētika un regulējums	8
3. Ieguldījumu pakalpojumi.....	11
4. Individuālie finanšu instrumenti.....	13
5. Kolektīvie finanšu instrumenti	15
6. Apdrošināšanas produkti.....	17
Kontakti	22
Igaunija.....	22
Latvija	22
Lietuva.....	22

Ievads

Šī ir mācību programma **diviem** licencēšanas eksāmeniem saskaņā ar MIFID II (FITD II - Finanšu instrumentu tirgu direktīvas) kvalifikācijas prasībām un **trīs** licencēšanas eksāmeniem saskaņā ar IDD (Apdrošināšanas izplatīšanas direktīva) kvalifikācijas prasībām. Mācību programmu veidojusi BFAA konsultatīvā padome - ieguldījumu, apdrošināšanas un jurisprudences nozaru ekspertu grupa.

Izmantojot šo mācību programmu, BFAA sadarbības uzņēmumi var sagatavoties darbinieku apmācībām un eksaminācijai. Papildus BFAA licences kandidātiem nodrošina mācību materiālu (grāmatu) un izmēģinājuma eksāmenu.

Pamatojums

BFAA – Baltic Financial Advisors Association (Baltijas Finanšu konsultantu asociācija) - ir bezpeļņas organizācija, kuru kopīgi dibinājušas Latvijas, Lietuvas un Igaunijas banku asociācijas ar mērķi nodrošināt vienotu kvalifikācijas sistēmu personām, kas sniedz ieguldījumu konsultācijas un/vai darbojas kā starpnieki attiecībā uz apdrošināšanas produktiem iestādēs, kas ir saistītas ar BFAA (sadarbības uzņēmumi). Mūsu mērķis ir sniegt sadarbības uzņēmumiem pārliecību, ka viņu BFAA licencētajiem darbiniekiem ir pienācīgas zināšanas un prasmes, lai veiktu savus pienākumus.

Mērķa grupa

Kvalifikācijas prasības veido pamata zināšanu līmeni, kas atkarībā no savas lomas jāapgūst licences turētājiem. Darbinieka funkcija un loma var radīt situāciju, kad darbiniekam nepieciešamas sīkākas un/vai papildu zināšanas, kas nav ietvertas šajās prasībās. Sadarbības uzņēmuma pienākums ir novērtēt, kas ir pietiekami, ņemot vērā darbinieka darba pienākumus.

Kvalifikācijas prasību struktūra

Kvalifikācijas prasības ir iedalītas Kategorijās, Nodaļās, Mērījumu punktos un Zināšanu vienībās. Zināšanu vienība norāda, kas licences turētājam būtu jāiemācās.

Piemēri

- Kategorija 1. Finanšu kompetence
- Nodaļa 1.1. Makroekonomikas vide
- Mērījumu punkts 1.1.1. Makroekonomikas dati
- Zināšanu vienība Saprast ekonomikas ciklu un ekonomikas rādītāju (IKP; bezdarbs; inflācija; valūtas maiņas kursi) ietekmi uz finanšu instrumentu vērtību.

Izziņas līmenis

Izziņas līmeņu mērķis ir jautājumu sarežģītības līmeņa definēšana.

- ❖ **Atcerēties - A (Recall)** - Kandidātam jāatpazīst un jāatceras jēdzieni, definīcijas un fakti.
- ❖ **Saprast - S (Comprehend)** - Kandidātam jāsaprot un jāpaskaidro dažādas saistības un konteksti.
- ❖ **Pielietot – P (Apply)** - Kandidātam jāizmanto, piemēram, formulas, noteikumi, statūti un metodes.

Katrs jautājums licencēšanas eksāmenā ir tieši saistīts ar konkrētu Zināšanu vienību.

Katra profesionālā apmācības sniedzēja un saistītā uzņēmuma uzdevums ir interpretēt kvalifikācijas prasības un izveidot piemērotu un instruktīvu kursu, kas balstīts uz šo interpretāciju.

Par eksāmeniem

BFAA eksāmeni ir datorizēti un tie norisināsies igauņu, latviešu un lietuviešu valodās. Eksāmena jautājumiem ir vairāki atbilžu varianti, no 4 piedāvātajām atbildēm tikai viens atbilžu variants ir pareizs. Viena pareiza atbilde dos Jums 1 punktu, viena nepareiza atbilde – 0 punktus.

leguldījumu konsultanta un **leguldījumu apdrošināšanas konsultanta** eksāmens sastāv no 90 jautājumiem, 80 no tiem tiek vērtēti. Atbildes uz 10 jautājumiem nav iekļautas kandidāta vērtējumā.

leguldījumu informācijas sniedzēja, **Dzīvības apdrošināšanas konsultanta** un **Nedzīvības apdrošināšanas konsultanta** eksāmens sastāv no 65 jautājumiem, no kuriem 60 ir iekļauti vērtējumā. Tā kā licences kandidātam nav iespējas noteikt, kurš no jautājumiem tiek vērtēts un kurš nē, tam ir jāatbild uz visiem eksāmena jautājumiem.

	leguldījumu konsultants IA	leguldījumu informācijas sniedzējs IIP	leguldījumu apdrošināšanas konsultants IIA	Dzīvības apdrošināšanas konsultants LIA	Nedzīvības apdrošināšanas konsultants NLIA
Jautājumu skaits vienā eksāmenā	90	65	90	65	65
Eksāmena ilgums	2 stundas	1,5 stundas	2 stundas	1,5 stundas	1,5 stundas
Nokārtošanas robeža	70%				

Ar cieņu

Marge Tominga (Marge Tooming)
Rīkotājdirektore

BFAA pārbaudes darbu struktūra atkarībā no licencēm

Kategorija	Nodaļa	IA %	IIP %	IIA %	LIA %	NLIA %
1. Finanšu kompetence	1.1. Makroekonomikas vide 1.2. Finanšu tirgi 1.3. Apdrošināšanas tirgus 1.4. Finanšu pamati 1.5. Risks un ienesīgums	10-20				
2. Ētika un regulējums	2.1. Ētikas kodekss 2.2. Ieguldījumu regulējums 2.3. Apdrošināšanas regulējums	15-25	25-35	15-25	35-45	
3. Ieguldījumu pakalpojumi	3.1. Ieguldījumu konsultācijas 3.2. Portfeļa pārvaldīšana 3.3. Citi ieguldījumu pakalpojumi 3.4. Papildu ieguldījumu pakalpojumi	20-30	10-20	5-15	-	-
4. Individuālie finanšu instrumenti	4.1. Noguldījumi 4.2. Obligācijas 4.3. Akcijas 4.4. Atvasinātie finanšu instrumenti	15-25	10-20	0-10	-	-
5. Kolektīvie finanšu instrumenti	5.1. Fondu iezīmes 5.2. Ieguldījumu fondi 5.3. Pensiju sistēma	20-30	10-20	5-15	0-10	-
6. Apdrošināšanas produkti	6.1. Nedzīvības apdrošināšanas produkti 6.2. Dzīvības apdrošināšanas produkti	-	-	30-45	35-50	35-50

BFAA mācību programma

1. Finanšu kompetence

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
1.1. Makroekonomikas vide	1.1.1. Makroekonomiskie rādītāji	Saprast ekonomikas cikla un ekonomikas rādītāju (IKP; bezdarbs; inflācija; valūtas maiņas kursi) ietekmi uz finanšu instrumentu vērtību	S	A	S	A	A
	1.1.2. Monetārā politika	Atcerēties centrālo banku (ECB) un to rīcībā esošo instrumentu lomu monetārās politikas īstenošanā	A	A	A	-	-
1.2. Finanšu tirgi	1.2.1. Valūtas tirgi	Saprast valūtas tirgu lomu pasaules ekonomikā un zināt to saistību ar citiem finanšu tirgiem, it īpaši atvasināto finanšu instrumentu un obligāciju tirgiem	A	-	-	-	-
	1.2.2. Obligāciju tirgi	Saprast obligāciju divējādo lomu – finansējuma avots uzņēmumiem, valdībām un citām organizācijām, un ieguldījumu iespēja ieguldītājiem	S	S	-	-	-
		Zināt galvenos obligāciju tirgu dalībniekus un atcerēties obligāciju kā aktīvu grupas īpašības	A	A	-	-	-
		Saprast obligāciju un akciju tirgus atšķirības izmēra, mēroga un ieguldījumu apmēra ziņā	S	A	-	-	-
	1.2.3. Akciju tirgi	Saprast akciju tirgu divējādo lomu – finansējuma avots uzņēmumiem un ieguldījumu iespēja ieguldītājiem	S	S	A	-	-
		Zināt galvenos akciju tirgu dalībniekus un atcerēties galvenās akciju kā aktīvu grupas iezīmes	A	A	-	-	-
	1.2.4. Atvasināto finanšu instrumentu tirgi	Saprast atvasināto finanšu instrumentu tirgu lomu riska un ieguldījumu pārvaldē	S	-	-	-	-
		Atcerēties pamata atvasinātos finanšu instrumentus un to funkcijas	A	-	-	-	-
		Zināt galvenos atvasināto finanšu instrumentu tirgus dalībniekus un atšķirt atvasinātos finanšu instrumentus no citiem finanšu aktīviem	A	-	-	-	-
	1.3. Apdrošināšanas tirgus	1.3.1. Apdrošināšanas veidi	Atšķirt summu apdrošināšanu (angl. “insurance of sums”) bez kompensācijas principa piemērošanas no apdrošināšanas pret zaudējumiem un bojājumiem; spēt aprakstīt, kādus riskus var un kādus nevar apdrošināt	-	-	S	S
Atšķirt dzīvības un nedzīvības apdrošināšanas veidus un produktus			-	-	S	S	S
Saprast papildu riska jēdzienu			-	-	A	A	A
Saprast, kādas priekšrocības un trūkumi ir apdrošināšanas ieguldījumu produktiem			S	-	S	-	-
Zināt atšķirīgus anuitāšu (angl. “annuity”) veidus un to pazīmes			-	-	S	A	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
		Saprast, kādi faktori un kā ietekmē anuitātes cenu	-	-	S	-	-
	1.3.2. Sociālais nodrošinājums	Zināt, kādi ir galvenie valsts pārvaldītas sociālās apdrošināšanas sistēmas principi	-	-	A	A	A
Atcerēties galvenos sociālo garantiju veidus, piemēram, invaliditātes, veselības un ar arodveselību saistītās garantijas		-	-	A	A	A	
Atcerēties, kādas ir atbildīgās iestādes, kas nodrošina invaliditātes, veselības un ar nodarbinātību saistītās garantijas		-	-	A	A	A	
Atcerēties, kādos apstākļos pieejamas kādas sociālās garantijas un kādi ir ar tām saistītie pabalsti		-	-	A	A	A	
	1.3.3. Apdrošināšanas tirgus	Aprakstīt apdrošināšanas tirgus un galveno iesaistīto grupu struktūru: apdrošinājuma ņēmēji, starpnieki, apdrošinātāji (vietējie un starptautiskie pakalpojumu sniedzēji), pārapirošinātāji	-	-	A	A	A
Saprast klienta/brokera attiecību veidošanas metodes un katras puses pienākumus Saprast aģenta/apdrošināšanas sabiedrības attiecību veidošanas metodes un katras puses pienākumus		-	-	S	S	S	
Saprast galvenās starpnieku pazīmes apdrošināšanas tirgū un skaidri atšķirt brokerus (klientu pārstāvjus) un aģentus (apdrošināšanas sabiedrību pārstāvjus)		-	-	S	S	S	
Zināt galvenās ar riska parakstīšanu un apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu izskatīšanu saistītā personāla funkcijas un atbildību		-	-	-	-	A	
Zināt Latvijas Republikas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) lomu apdrošinātāju un starpnieku atļauju piešķiršanā, uzraudzībā un regulēšanā		-	-	A	A	A	
Paskaidrot, kāpēc daži apdrošināšanas veidi (piemēram, transportlīdzekļu īpašnieku CTA) ir obligāti		-	-	-	-	S	
Zināt, kas ir biometriskie riski un kādi to segumi tiek piedāvāti tirgū		-	-	A	A	-	
Zināt, kāda loma ir apdrošināšanas aizsardzības fondam kā apdrošināto fizisko personu garantijai		-	-	A	A	A	
		1.4.1. Procentu jēdzieni	Zināt tādu jēdzienus kā vienkāršie procenti, saliktie procenti, nominālā procentu likme, reālā procentu likme un saprast, kādā situācijā pielietot katru no šiem rādītājiem	P	S	P	P
1.4. Finanšu pamati	1.4.2. Naudas vērtība laikā	Zināt tādu jēdzienus kā pašreizējā vērtība (angl. "present value"), nākotnes vērtība (angl. "future value"), beigu vērtība (angl. "terminal value") un prast aprēķināt diskontētās naudas plūsmas (DNP)	P	S	S	S	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
	1.4.3. Uzņēmuma finanšu informācija	Zināt apdrošināšanas sabiedrību grāmatvedības specifiku	-	-	S	S	S
1.5. Risks un peļņa	1.5.1. Risku veidi	Atcerēties dažādu veidu riska jēdzienus (tirgus risks, cenas/likmju risks, procentu likmju risks, atkārtota ieguldījuma risks, valūtas risks, kredītrisks, likviditātes risks, operacionālais risks, nodokļu risks) un kopumā saprast, kā šie dažādie riski var ietekmēt klienta ieguldījumus	A	A	A	-	-
	1.5.2. Peļņas daļas	Saprast tādus jēdzienus kā peļņa, ienesīgums, vidējais ienesīgums, ienesīguma mainīgums un to aprēķināšanu	S	A	A	A	A

2. Ētika un regulējums

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
2.1. Ētikas kodekss	2.1.1. BFAA Ētikas kodekss	Saprast, cik svarīga ētika ir finanšu tirgu integritātes aizsargāšanā un uzticības saglabāšanā finanšu pakalpojumu nozarei un ieguldījumu nozares profesijai. Atšķirt BFAA ētikas kodeksā noteikto ētisko uzvedību no likumos un noteikumos atļautas, juridiski pieņemamas uzvedības	S	S	S	S	S
	2.1.2. BFAA Ētikas kodeksa izmantošana	Vienkāršos scenārijos identificēt pozitīvus un negatīvus ētiskas rīcības indikatorus.	P	P	P	P	P
2.2. Ieguldījumu regulējums	2.2.1. Regulējuma principi Eiropas līmenī	Saprast kukuļošanas un korupcijas, un uzņēmējdarbības rīcības kodeksa jēdzienu un principus	S	S	-	-	-
		Saprast, kas ir ļaunprātīga tirgus izmantošana un iekšējās informācijas izmantošana (kas ir iekšējā informācija, kā tiek definēta ļaunprātīga tirgus izmantošana, kā to konstatēt)	S	S	-	-	-
		Saprast to, cik svarīgs ir "pazīsti savu klientu" princips, un pakalpojuma sniedzēja pienākumu nenodrošināt pakalpojumus, ja šī informācija nav zināma	P	P	-	-	-
		Saprast, kas ir iekšējā informācija un kādas ir sekas, ja tā tiek izpausta neatļautām personām	S	S	-	-	-
		Saprast, kā iespējams konstatēt ļaunprātīgu tirgus izmantošanu, kādas ir tās pazīmes un pienākums par to ziņot	P	P	-	-	-
	2.2.2. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas likums	Saprast galvenos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas posmus	S	S	-	-	-
		Saprast, kas ir terorisma finansēšana	S	S	-	-	-
	Saprast pienākumu ziņot par jebkādiem aizdomīgiem darījumiem un pienākumu par to neinformēt klientu	P	P	-	-	-	

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
	2.2.3. Ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja pienākumi	Zināt par iespējamiem ieguldījumu uzņēmuma interešu konfliktiem, kas saistīti ar dažādiem ieguldījumu pakalpojumiem; zināt to, kā pamudinājumi, atlīdzība un atalgojuma struktūras ir potenciālas interešu konfliktu situācijas	S	S	-	-	-
		Zināt, kas ir labāko iespējamo rezultātu sasniegšana klientam (angl. best execution)	A	A	-	-	-
		Saprast dokumentēšanas (pirms darījuma) un ziņošanas (regulāra ziņošana un ziņošana par darījumiem) pienākumus attiecībā pret ieguldītāju	S	S	-	-	-
		Zināt pakalpojuma sniedzēja pienākumu attiecībā pret drošu klienta aktīvu (naudas un vērtspapīru) uzglabāšanu	A	A	-	-	-
		Saprast pakalpojuma sniedzēja pienākumu novērtēt klienta zināšanas un pieredzi (atbilstības un piemērotības novērtējums)	P	S	-	-	-
		Zināt pakalpojuma sniedzēja pienākumu kategorizēt savus klientus pirms ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas (neprofesionāli klienti, profesionāli klienti, tiesīgi darījumu partneri)	A	A	-	-	-
		Zināt garantiju fonda lomu, kādus aktīvus tas sedz un kādus nesedz, kādi ir tā robežlielumi	A	A	-	-	-
		Zināt pakalpojuma sniedzēja pienākumu izskatīt klienta sūdzības (ja tās neatrisina pakalpojuma sniedzējs, novirzīt klientus pie strīdus izšķirošām iestādēm).	A	A	-	-	-
	2.2.4. Uzraudzības struktūru skaits un nozīmība	Zināt ES un vietējo uzraudzības iestāžu (FKTK) lomu	A	A	-	-	-
2.3. Apdrošināšanas regulējums	2.3.1. Apdrošināšanas klientu vajadzību novērtēšana	Aprakstīt apdrošināmo interesi un paskaidrot, kā tā veidojas	-	-	S	S	S
		Aprakstīt procedūras, kas saistītas ar apdrošināšanas piedāvājumu, polišu, apdrošināšanas līgumu sagatavošanu un to juridisko nozīmi	-	-	P	P	P
		Paskaidrot to, cik svarīgs derīgam segumam ir prēmiju maksājums un kādas ir nemaksāšanas sekas	-	-	P	P	P
		Saprast, ka pienākums novērtēt klienta vēlmes un vajadzības pirms līguma noslēgšanas ietver informācijas iegūšanu no klienta par viņa vēlmēm, vajadzībām un konkrētā apdrošināšanas produkta izvēles iemesliem	-	-	P	P	P
		Saprast, ka pienākums sniegt rekomendāciju ietver individuālu ieteikumu nodrošināšanu klientam, paskaidrojot, kāpēc konkrētais apdrošināšanas produkts	-	-	P	P	P

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis					
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA	
		būtu vislabāk piemērots klienta prasībām un vajadzībām						
		Atšķirt rekomendācijas sniegšanu (individuāls ieteikums) un konsultēšanu uz vispusīgas piedāvājumu analīzes pamata (individualizēts ieteikums)	-	-	P	P	-	
	2.3.2. Interesešu konflikti	Spēt paskaidrot, ko nozīmē "interesešu konflikts"	-	-	S	S	S	
		Saprast, kādās situācijās parasti rodas interesešu konflikti	-	-	S	S	S	
		Zināt un spēt izskaidrot informāciju, kas interesešu konfliktu jautājumā jāsniedz pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas	-	-	P	P	P	
		Zināt, kā nodot informāciju par interesešu konfliktiem	-	-	P	P	P	
	2.3.3. Datu aizsardzības likums	Saprast personas datu apstrādes galvenos jēdzienus un principus	-	-	S	S	S	
		Atšķirt datu apstrādi dažādiem mērķiem (līgums, mārketinga, likums) un identificēt attiecīgo piemērojamo juridisko pamatu, kā arī datu apstrādes mērogu katram mērķim	-	-	S	S	S	
		Paskaidrot klientam viņa tiesības kā datu subjektam un izskaidrot, kā personas dati tiks apstrādāti	-	-	P	A	A	
		Zināt piemērojamās sankcijas un kontrolējošās iestādes pilnvaras datu aizsardzības noteikumu pārkāpumu gadījumā	-	-	A	A	A	
	2.3.4. Patērētāju tiesību aizsardzība	Saprast, kādi ir vispārīgie nosacījumi, noslēdzot līgumus ar patērētājiem, piemēram, līgumiem jābūt taisnīgiem, skaidriem un iepriekš pārrunātiem	-	-	S	S	S	
		Saprast galvenos netaisnīgos līguma noteikumus, kas definēti tiesību aktos	-	-	S	S	S	
		Atcerēties definīcijas galvenajiem patērētāju tiesību aizsardzības likumā izmantotajiem terminiem, piemēram, "patērētājs" un "distances līgums"	-	-	S	S	S	
		Zināt par īpašiem noteikumiem, kas attiecas uz distances apdrošināšanas līgumiem, piemēram, par minimālo informācijas daudzumu, kas jāsniedz pirms šāda līguma noslēgšanas, kā arī par patērētāja atteikuma tiesībām	-	-	A	A	A	
		Zināt patērētāju tiesību aizsardzības iestāžu pilnvaras patērētāju tiesību pārkāpumu gadījumos	-	-	A	A	A	
	2.3.5. Apdrošināšanas atlīdzību pieteikuma izskatīšana	Aprakstīt pamatota apdrošināšanas atlīdzību pieteikuma kritērijus	-	-	A	A	A	
		Paskaidrot, kāpēc apdrošināšanas atlīdzības pieteikums var nebūt pamatots vai tikai daļēji atlīdzināts	-	-	A	A	A	
		Aprakstīt apdrošinātāja pienākumus pēc apdrošināšanas atlīdzības pieteikuma saņemšanas un zināt, kad	-	-	A	A	S	

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
		apdrošinātājam ir pienākums pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības maksāšanu un kad apdrošinātājam ir pienākums veikt apdrošināšanas atlīdzības maksājumu					
		Paskaidrot veidus, kā apdrošināšanas atlīdzības pieteikums var tikt izpildīts – remontējot, aizstājot, atjaunojot, naudas norēķinā	-	-	-	-	A
		Aprakstīt apdrošināšanas atlīdzības pamatojumam nepieciešamos dokumentāros pierādījumus	-	-	A	A	A
	2.3.6. Sūdzību izskatīšana	Saprast efektīvu sūdzību izskatīšanas procedūru nepieciešamību	-	-	A	A	A
		Aprakstīt apdrošinātājiem un apdrošinātājiem pieejamos strīdu risināšanas mehānismus un katras strīdu risināšanas iestādes lomu	-	-	A	A	A
	2.3.7. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas likums	Zināt jēdzienus “noziedzīgi iegūti līdzekļi”, “terorisma finansēšana”, “politiski nozīmīga persona” un “patiesā labuma guvējs (PLG)”	-	-	A	A	-
		Saprast noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas noteikumu mērķi un sankcijas, kas tiek piemērotas par to pārkāpšanu	-	-	S	S	-
		Atcerēties noteikumus par klientu identificēšanu un klientu uzticamības pārbaudi un saprast, vai nepieciešama vienkārša vai padziļināta klientu izpēte	-	-	P	P	-
		Atcerēties aizdomīgu un neparastu darījumu kritērijus, saprast, kad ziņot par šādiem darījumiem un kad atturēties no šādu darījumu izpildes	-	-	S	S	-
		Apzināties aizliegumu informēt klientu, ka par viņa darījumu kā neparastu vai aizdomīgu ir ziņots varas iestādēm	-	-	A	A	-

3. Ieguldījumu pakalpojumi

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
3.1. Ieguldījumu konsultācijas	3.1.1 Ieguldījumu konsultāciju sniegšana	Saprast to, kāds ir pakalpojumu saturs (t.i., kāds ir personiskais ieteikums) un kā tiek novērtēta pakalpojuma atbilstība	P	S	-	-	-
		Spēt sniegt konsultācijas par ieguldījumu mērķiem, ierobežojumiem, likviditāti, paskaidrot ieguldījuma perioda un ieguldījumu riska saistību, palīdzēt atbilstošas ieguldījumu stratēģijas izvēlē.	P	S	-	-	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
	3.1.2. Uzvedības finanses	Zināt uzvedības finanšu pamatus	A	-	-	-	-
	3.1.3. Finanšu prognožu ierobežojumi	Spēt sniegt konsultācijas par vēsturisko rezultātu un nākotnē gaidāmo rezultātu atšķirībām; spēt paskaidrot finanšu prognožu ierobežoto paredzēšanas spēju.	P	P	S	-	-
3.2. Portfeļa pārvaldīšana	3.2.1. Portfeļa pārvaldīšanas pakalpojuma saturs	Saprast, kāds ir šāda pakalpojuma saturs (privātpersonām un iestādēm), un, ja ar to saistīts ieguldījuma ieteikums, tad kādi ir atbilstības novērtēšanas pienākumi	S	S	-	-	-
		Saprast portfeļa perspektīvas un pamata portfeļa pārvaldes procesa daļas; mērķu un ierobežojumu identificēšanu, ieguldījumu politikas izklāsta veidošanu, kapitāla tirgus prognožu veidošanu, stratēģiskās aktīvu sadales novērtēšanu, uzraudzību un pārskatīšanu.	P	-	-	-	-
	3.2.2. Portfeļa veidošanas teorija un portfeļa efektivitāte	Saprast tādus jēdzienus kā "efektīvi portfeļi", "riska rādītāji" (novirze un standartnovirze), "atdeves rādītāji" (realizētā, gaidāmā, ikgadējā), "beta vērtība" un "CAPM"	S	-	-	-	-
	3.2.3. Portfeļa veidošana	Saprast jēdzienus "aktīva" un "pasīva" pārvaldība (indeksēšana) un to atšķirības	P	-	S	-	-
		Definēt divu dažādu aktīvu veidu portfeli. Saprast jēdzienus "diversifikācija portfeļa riska samazināšanai", "portfeļa kovariācijas koeficients un korelācija"	S	-	S	-	-
		Spēt riska un peļņas ziņā salīdzināt divus dažādi veidotus portfeļus	-	-	P	-	-
	3.2.4. Snieguma novērtēšana	Saprast un spēt izskaidrot ieguldījumu portfeļu (tai skaitā ieguldījumu un pensiju fondu) riska un atdeves rādītājus: Šarpa koeficients, SRRI, standartnovirze, alfa, beta, sekošanas kļūda, informācijas koeficients, absolūtā atdeve un ienesīgums gada procentos. Saprast īstermiņa un ilgtermiņa ieguldījumu atdeves ietekmi	P	-	S	-	-
		Spēt salīdzināt ieguldījuma sniegtos rezultātus ar etalona indeksu vai konkurentiem	P	A	A	-	-
3.3. Citi ieguldījumu pakalpojumi	3.3.1. Ar vērtspapīriem saistīto rīkojumu pieņemšana un nodošana	Saprast, kāds ir pakalpojuma saturs, tirdzniecības vietas un pakalpojuma sniedzēja pienākumi piemērotības novērtēšanas ziņā	S	S	-	-	-
	3.3.2. Rīkojumu izpilde	Saprast, kāds ir pakalpojuma saturs un pakalpojuma sniedzēja pienākums nodrošināt piemērotības novērtēšanu (sarežģīti un vienkārši instrumenti)	S	S	-	-	-
	3.3.3. Tirdzniecība ar vērtspapīriem savā vārdā	Zināt, kāds ir šāda starpniecības pakalpojuma saturs	A	A	-	-	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
	3.3.4. Vērtspapīru izplatīšana	Zināt pakalpojuma saturu (vērtspapīru izplatīšana)	A	A	-	-	-
	3.3.5. Finanšu instrumentu izvietošana bez stingri noteiktām saistībām	Zināt pakalpojuma saturu: finanšu instrumentu izvietošana bez stingri noteiktām saistībām	A	A	-	-	-
	3.3.6. MTF izmantošana	Zināt pakalpojuma saturu: MTF izmantošana	A	A	-	-	-
	3.3.7. OTF izmantošana	Zināt pakalpojuma saturu: OTF izmantošana	A	A	-	-	-
3.4. Papildu ieguldījumu pakalpojumi	3.4.1 Vērtspapīru turēšana un administrēšana	Saprast pakalpojuma saturu (t.i., turēšanas un depozitārija pakalpojumi, vērtspapīru konti, ieguldījumu konts, centrālā depozitārija režīms)	A	A	-	-	-
	3.4.2 Kredīta vai aizdevuma piešķiršana ieguldītājam	Zināt pakalpojuma - kredīta vai aizdevuma piešķiršana ieguldītājam - saturu (nodrošināts ar portfeli)	A	A	-	-	-
	3.4.3 Ieguldījumu ieteikumu sagatavošana un sniegšana un finanšu analīze	Zināt pakalpojuma saturu (pirkt, pārdot, paturēt)	A	A	-	-	-
	3.4.4 Ieteikumi uzņēmumiem par kapitāla struktūru, nozares stratēģiju un saistītiem jautājumiem	Zināt pakalpojuma saturu: Ieteikumi uzņēmumiem par kapitāla struktūru, rūpniecisko stratēģiju un saistītiem jautājumiem	A	A	-	-	-
	3.4.5 Valūtas maiņas pakalpojumi, kas saistīti ar ieguldījumu pakalpojumu nodrošināšanu	Zināt pakalpojuma saturu: valūtas maiņas pakalpojumi, kas saistīti ar ieguldījumu pakalpojumu nodrošināšanu	A	A	-	-	-

4. Individuālie finanšu instrumenti

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
4.1. Noguldījumi	4.1.1. Noguldījumu iezīmes	Zināt galvenās noguldījumu iezīmes	-	-	A	-	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
	4.1.2. Strukturēti noguldījumi	Atcerēties, kādas ir galvenās strukturētu noguldījumu iezīmes (pamatsummas aizsargāšanas līmenis, termiņš, pamata peļņas un noguldījuma veidotās peļņas saistība), kāds ir strukturēta noguldījuma risks (cenas risks, likviditātes risks, darījuma partneru risks)	A	A	A	-	-
4.2. Obligācijas	4.2.1. Obligāciju iezīmes	Atcerēties obligāciju galveno iezīmju definīcijas (kupons, dzēšana, nominālvērtība, pakārtotības (angl. subordination) līmenis)	A	A	A	-	-
	4.2.2. Obligāciju veidi	Zināt dažādu obligāciju definīcijas un iezīmes: izdevējs (valdība, uzņēmums), nodrošinājuma līmenis (bez nodrošinājuma, pakārtoti), dzēšanas nosacījumi. Saprast ietekmi uz obligācijas risku	A	A	A	-	-
	4.2.3. Kredītreitingi	Zināt kredītreitingu lomu un dažādu kredītreitingu nozīmi (Moody's, Standard & Poor's, Fitch Ratings)	A	A	A	-	-
	4.2.4. Priekšrocības un trūkumi ieguldīšanai obligācijās	Saprast atdeves un riska iezīmes ieguldīšanai obligācijās (apgriezta proporcionāla gala ienesīguma/cenas attiecība)	S	A	S	-	-
4.3. Akcijas	4.3.1. Akciju veidi	Saprast to, kādi ir veidi, galvenās iezīmes un priekšrocības tam, ka īpašumā tiek turētas: parastās un privilēģētas akcijas, ADR, GDR	S	S	-	-	-
	4.3.2. Akciju ieguldījumu peļņas avoti	Saprast, kādi ir akciju ieguldījumu atdeves avoti: cenas izmaiņas, ienākumi no dividendēm	S	S	S	-	-
	4.3.3. Tirdzniecība un norēķini akciju tirgos	Saprast, kādas ir galvenās iezīmes tirdzniecībai akciju tirgū: 1) atšķirības starp primāro un sekundāro tirgu; 2) rīkojumu veidi; 3) norēķinu konvencijas; 4) DVP (piegāde pret samaksu) jēdziens.	P	P	-	-	-
	4.3.4. Riski akciju tirgos	Spēt izskaidrot tirgus risku, darījuma partnera/norēķinu risku, ar uzņēmumu saistītu risku, nozares risku, makroekonomisko risku, uzraudzības risku, sistēmisko risku, reputācijas risku	S	A	S	-	-
	4.3.5. Akciju indeksu veidi un pielietojums	Iegaumēt galvenās iezīmes, zināt līdzības un atšķirības dažādu veidu indeksiem: cenu atdeves (angl. "price return") un kopējās atdeves (angl. "total return") indeksi; pēc akciju cenām svērtais indekss, pēc tirgus kapitalizācijas svērtais indekss un vienādi svērtais indekss. Saprast, kā tiek izmantoti ētikas indeksi	A	A	A	-	-
	4.3.6. Vērtspapīru	Prast paskaidrot vērtspapīru notikumus: dividendes,	S	A	-	-	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
	notikumi	uzņēmumu apvienošana un iegāde, akcionāru pilnsapulce un balsošana, akciju sadalīšanas (angl. "stock split"), apvērstās akciju sadalīšanas (angl. "reverse stock split"), akciju iegādes tiesību piedāvājumi (angl. "rights issues")					
	4.3.7. Akciju vērtēšanas principi un izmantotie rādītāji	Atcerēties un spēt izmantot vērtspapīru vērtēšanā izmantojamās rādītājus: cena/peļņa, cena/neto aktīvi, peļņa uz akciju, peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas (EBITDA), dividenžu atdeve	P	A	-	-	-
4.4. Atvasinātie finanšu instrumenti	4.4.1. Termiņdarījumi	Saprast termiņdarījumu galvenās iezīmes, riskus, terminoloģiju, galvenos izmantotājus un izmantošanu valūtas un citu finanšu instrumentu tirdzniecībā	S	-	-	-	-
	4.4.2. Nākotnes līgumi	Zināt nākotnes līgumu galvenās iezīmes, riskus, terminoloģiju, galveno nodokļu ietekmi, izmaksas, galvenos izmantotājus un izmantošanu riska ierobežošanā un spekulēšanā	S	-	-	-	-
		Saprast atšķirības starp nākotnes līgumiem un termiņdarījumiem tirdzniecības, norēķinu un galveno izmantotāju ziņā	A	-	-	-	-
	4.4.3. Iespēju līgumi	Saprast iespēju līgumu galvenās iezīmes, veidus (pirkšanas un pārdošanas), riskus, terminoloģiju, galveno nodokļu ietekmi, izmaksas, galvenos izmantotājus un mērķi	S	-	-	-	-
		Atšķirt iespēju līgumus un termiņdarījumus, nākotnes līgumus un mijmaiņas iezīmju, mērķu un galveno izmantotāju ziņā	A	-	-	-	-
	4.4.4. Mijmaiņa	Zināt mijmaiņas galvenās iezīmes, riskus, terminoloģiju, galvenos izmantotājus un izmantošanu procentu likmju riska pārvaldībā	S	-	-	-	-

5. Kolektīvie finanšu instrumenti

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
5.1. Fondu iezīmes	5.1.1 Kolektīvo finanšu instrumentu izmantošanas priekšrocības	Saprast un izskaidrot ieguldījumu un pensiju fondu izmantošanas priekšrocības: diversifikāciju, piekļuvi dažādiem tirgiem, mazāku minimālo ieguldījumu apmēru, reglamentējošo uzraudzību, standartizētu juridisko struktūru	P	S	S	-	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
	5.1.2. Fondu komisijas un izmaksas	Zināt un prast paskaidrot ar ieguldījumu un pensiju fondiem saistītās komisijas un izmaksas: darījumu slēgšanas izmaksas, kontu turēšanas izmaksas, fonda pārvaldīšanas komisijas (fiksēto un mainīgo), iegādes un pārdošanas komisijas, kopējo izdevumu koeficientu	P	P	S	-	-
5.2. Ieguldījumu fondi	5.2.1 Fondu veidi pēc aktīvu grupas	Prast paskaidrot galvenās naudas tirgus, fiksēta ienākuma, akciju, izejvielu fondu iezīmes	P	S	S	-	-
	5.2.2 Alternatīvie ieguldījumu fondi	Saprast un izskaidrot galvenās iezīmes hedžfondiem, riska kapitāla fondiem, nekustamā īpašuma fondiem – to tiesisko regulējumu, likviditātes ierobežojumus, pārvērtēšanas biežumu, ierobežojumus tirdzniecībai ar fondu daļām	S	-	A	-	-
	5.2.3 Ieguldījumu fondu juridiskā struktūra	Prast izskaidrot galvenās iezīmes dažādām fondu juridiskajām struktūrām: atklātie fondi, slēgtie fondi, PVKIU, SICAV, SIF, AIF	P	-	-	-	-
	5.2.4 Fondu daļu veidi	Saprast atšķirības starp akumulējošām un dividendes maksājošām fondu daļām, kā arī starp privātu klientu un institucionālu fondu daļām.	S	S	-	-	-
	5.2.5 Ieguldījumu fondu nodokļu režīms	Saprast un izskaidrot nodokļus par dividendēm, procentu likmēm un kapitāla pieaugumu	P	P	-	-	-
	5.2.6 Fondu daļu tirdzniecība	Zināt un izskaidrot fondu daļu tirdzniecības procesu: pakalpojuma sniedzēji, rīkojuma sniegšana, cenu noteikšana (NAV), apstiprināšana, norēķinu cikls, tirdzniecības termiņi	P	P	A	-	-
5.3. Pensiju sistēma	5.3.1. Pensiju sistēmas izveidošana, ilgtermiņa mērķi un dalībnieku vajadzības	Saprast pensiju līmeņa jēdzienus (definētas iemaksas, solidaritātes princips pret fondētu pensiju). Saprast, kā darbojas 2. un 3. līmeņa sistēma	S	-	S	S	-
		Saprast ilgtermiņa vērtību dalībai pensiju sistēmā un ienākumu avotus pēc pensionēšanās	S	-	S	S	-
		Saprast sociālekonomiskos un demogrāfiskos faktorus (piem., novecošana, dzimstība, emigrācija), kas ietekmē pensiju sistēmu (un kādā veidā).	S	-	S	S	-
	5.3.2. 1. pensiju līmenis	Saprast, kā tiek strukturēta un finansēta valsts pensiju sistēma	S	-	A	A	-
		Saprast galvenos vecuma pensijas aprēķināšanas noteikumus un to, kādi faktori ietekmē vecuma pensijas apmēru	S	-	S	S	-
		Saprast, kā pensiju no 1. pensiju līmeņa ietekmē dalība 2. pensiju līmenī.	P	-	A	-	-
	5.3.3. 2. pensiju līmenis	Izskaidrot 2. pensiju līmeņa iemaksu līmeņus	P	-	-	-	-
		Saprast atšķirību starp tirgū pieejamiem pensiju fondiem	S	-	-	-	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
		(pensiju fondu grupas, ieguldījumu stratēģija un ieguldījumu riska līmenis), tai skaitā pensiju fondu atlasī, un pamatsummu maiņu (aprites cikla pieeju)					
		Saprast maksājumu principus (vienreizējs maksājums, regulāri maksājumi, gadskārtēji maksājumi) un galvenās prasības (apstākļus), kad kādu no tiem nepieciešams iegūt (pielietot)	S	-	-	-	-
	5.3.4. 3. pensiju līmenis	Spēt novērtēt klienta 3. pensiju līmeņa vajadzības	P	-	-	-	-
		Prast izskaidrot atšķirības starp 3. pensiju līmeņa produktiem tirgū un salīdzināt tos: 3. Pensiju līmeņa plāni (ieguldījumu stratēģijas, ieguldījumu riska līmeņi), tai skaitā pensiju plānu atlase un plānu maiņa (dzīves cikla pieeja). Tirgum piesaistīta apdrošināšana pensijas uzkrāšanai	P	-	-	-	-
		Saprast nodokļu ietekmi: Nodokļu atvieglojumi uzkrāšanas procesā (no iemaksas). Nodokļu atskaitīšana daļējas naudas izņemšanas, līguma izbeigšanas vai tā beigu gadījumā	P	-	-	-	-
	5.3.5. Starptautiskās iespējas	Saprast iespējas pārvietot pensijas uzkrājumus no vienas valsts uz citu	A	-	-	-	-

6. Apdrošināšanas produkti

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
6.1. Nedzīvības apdrošināšana	6.1.1. Apdrošināšanas produkti	Aprakstīt pamatpazīmes un izklāstīt parastu polises segumu, kas privātpersonām nepieciešams kredītmaksājumu apdrošināšanai	-	-	-	-	S
		Aprakstīt pamatpazīmes un izklāstīt parastu polises segumu, kas privātpersonām nepieciešams sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanai (OCTA)	-	-	-	-	S
		Aprakstīt pamatpazīmes un izklāstīt parastu polises segumu, kas privātpersonām nepieciešams KASKO apdrošināšanai	-	-	-	-	S
		Aprakstīt pamatpazīmes un izklāstīt parastu polises segumu, kas privātpersonām nepieciešams mājokļa apdrošināšanai (nekustamā īpašuma un iedzīves, vispārējā civiltiesiskā atbildība)	-	-	-	-	S
		Aprakstīt pamatpazīmes un izklāstīt parastu polises	-	-	-	-	S

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
		segumu, kas privātpersonām nepieciešams ceļojumu apdrošināšanai					
		Aprakstīt galvenās īpašības un izklāstīt parastu polises segumu, kas privātpersonām nepieciešams nelaimes gadījumu apdrošināšanai	-	-	-	-	S
		Aprakstīt pamatpazīmes un izklāstīt parastu polises segumu, kas privātpersonām nepieciešams privātās veselības apdrošināšanai	-	-	-	-	S
	6.1.2. Nedzīvības apdrošināšanas klientu vajadzību novērtēšana	Spēt diferencēt dažādu veidu klientus, to vajadzības un prasības apdrošināšanas nozarē	-	-	-	-	S
		Saprast un paskaidrot apdrošināšanas nepieciešamību un galvenos riskus, ar ko saskaras klients (atkarībā no klienta dzīves cikla un personīgajiem apstākļiem)	-	-	-	-	S
		Spēt klientam paskaidrot to, kā viņa intereses ietekmē pašrisks, zemapdrošināšana un virsapdrošināšana, ja tie noteikti apdrošināšanas līgumā	-	-	-	-	S
		Zināt, kad nepieciešams iesniegt apdrošināšanas produkta standartizētu informācijas dokumentu un kāds ir šī dokumenta veids un obligātais saturs	-	-	-	-	A
	6.1.3. Apdrošināšanas līgumu tiesību normas	Paskaidrot, kā polisi var un vajag grozīt vai izbeigt, ja notiek kādas izmaiņas (informācija par identitāti, apdrošināmā interese, riska palielināšanās / samazināšanās)	-	-	-	-	S
		Zināt galvenos apdrošināšanas līguma noteikumus un galvenās tiesības un pienākumus, kas iesaistītajām pusēm rodas saskaņā ar apdrošināšanas līgumiem	-	-	-	-	A
		Zināt svarīgākās apdrošināšanas jomas definīcijas, piemēram, "apdrošinājuma ņēmējs", "apdrošinātais" un "apdrošinātā interese"	-	-	-	-	S
		Atcerēties, kāda informācija obligāti jāietver līgumā, piemēram, apdrošināšanas risks, apdrošinātais objekts, apdrošināšanas prēmijas apmērs	-	-	-	-	A
		Apzināties klienta pienākumu informēt apdrošinātāju par visiem aspektiem, kas ir svarīgi līguma noslēgšanai	-	-	-	-	S
		Saprast principus attiecībā uz apdrošināšanas līguma stāšanos spēkā, tostarp konkrēto informāciju, kas attiecas uz distances līgumiem	-	-	-	-	S
		Saprast apdrošināšanas līguma izbeigšanas noteikumus	-	-	-	-	S
		Apzināties sekas tam, ka klients maldina apdrošinātāju vai citādi rīkojas ļaunprātīgi attiecībā uz apdrošināšanas līgumu	-	-	-	-	S

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
		Zināt un spēt izskaidrot vispārīgo informāciju, kas jānodrošina pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas	-	-	-	-	A
	6.1.4. Nodokļu normatīvais regulējums	Zināt pamata informāciju par ienākuma nodokļa piemērošanu attiecībā uz apdrošināšanas atlīdzībām	-	-	-	-	A
		Saprast to, kā nodokļi tiek piemēroti nedzīvības apdrošināšanas (veselības vai nelaimes gadījuma apdrošināšana) produktiem, kurus iegādājušās pašnodarbinātās personas un uzņēmumi (darba devēji), kas apdrošina savus darbiniekus	-	-	-	-	S
		Zināt pamata informāciju par iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu attiecībā uz veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju maksājumiem	-	-	-	-	A
		Zināt, kāds pamata PVN režīms tiek piemērots apdrošināšanas prēmijām un apdrošināšanas atlīdzībām	-	-	-	-	A
		Saprast, ka uz transportlīdzekļu apdrošināšanas atlīdzību maksāšanu (izmaksas naudā vai remonts) var attiekties dažādi aprēķini, ja apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs ir PVN maksātājs	-	-	-	-	A
		6.1.5. Apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu izskatīšana	Paskaidrot, kādas sekas ir krāpnieciskiem apdrošināšanas atlīdzības pieteikumiem un situācijām, kad apdrošinātā riska iestāšanos izraisījusi apdrošinājuma ņēmēja, apdrošinātās personas vai personas, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, apzināta ļaunprātīga rīcība	-	-	-	-
	Paskaidrot Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) lomu attiecībā uz apdrošināšanas atlīdzības pieprasījumiem		-	-	-	-	A
	Paskaidrot, kāda loma apdrošināšanas atlīdzības izmaksā ir bojātā īpašuma atlieku vērtībai		-	-	-	-	S
	Aprakstīt apdrošinātājiem pieejamos atlīdzības piedziņas veidus		-	-	-	-	S
6.2. Dzīvības apdrošināšana	6.2.1. Dzīvības apdrošināšana un uzkrājošie apdrošināšanas produkti	Atšķirt apdrošināšanas ieguldījumu produktus un citus dzīvības apdrošināšanas produktus	-	-	P	P	-
		Saprast uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas līguma garantētās procentu likmes jēdzienu	-	-	S	A	-
		Saprast uzkrājošās dzīvības apdrošināšanas līguma ar garantētu procentu likmi (tradicionālā dzīvības apdrošināšanas līguma) komisiju struktūru	-	-	S	S	-
		Zināt universāla dzīvības apdrošināšanas līguma tipisko komisiju struktūru	-	-	S	-	-
		Zināt uzkrājošā, tirgum piesaistītā dzīvības apdrošināšanas līguma komisiju struktūru	-	-	S	-	-

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
		Saprast, kāds ir mērķis līdzdalībai peļņā	-	-	S	-	-
		Zināt, kādiem riskiem apdrošinājumaņēmējs ir pakļauts dažādu veidu dzīvības apdrošināšanas līgumu gadījumā (tradicionāls, universāls, tirgum piesaistīts līgums)	-	-	S	-	-
	6.2.2. Garantijas	Saprast neto prēmijas jēdzienu	-	-	S	S	-
		Zināt dzīvības apdrošināšanas produktu priekšrocības (apgādājamo personu aizsardzība, ienākumu aizsardzība, mantojuma plānošana, ilgtermiņa aprūpe, pastāvīga uzkrāšana)	-	-	S	S	-
		Atšķirt garantētas atlīdzības no negarantētām atlīdzības izmaksām	-	-	P	P	-
		Atšķirt garantētas apdrošināšanas prēmijas no negarantētām iemaksām	-	-	P	P	-
	6.2.3. Finanšu riski	Saprast vērtību nestabilitātes jēdzienu	-	-	P	-	-
		Saprast apdrošinājumaņēmēja pakļautību finanšu riskam apdrošināšanas ieguldījumu produktu gadījumā	-	-	P	-	-
	6.2.4. Dzīvības apdrošināšanas klientu vajadzību novērtēšana	Saprast, ka klientam sniegtajai informācijai par apdrošināšanas produktu jābūt objektīvai, viegli uztveramai, ļaujot klientam veikt apzinātu izvēli	-	-	P	P	-
		Saprast, kādos apstākļos jāizvērtē, vai apdrošināšanas produkts ir atbilstošs klientam, lūdzot klientam sniegt informāciju par savām zināšanām un pieredzi attiecīgajā ieguldījumu jomā; Zināt, ka gadījumā, ja klients nesniedz informāciju par savām zināšanām attiecīgajā ieguldījumu jomā, apdrošināšanas starpniekam jābrīdina klients par to, ka nav iespējams novērtēt apdrošināšanas produkta piemērotību	-	-	P	-	-
		Zināt, kad nepieciešams iesniegt klientiem paredzēto pamatinformācijas dokumentu (KPP) un kāds ir šī dokumenta veids un obligātais saturs	-	-	S	-	-
		Zināt galvenos apdrošināšanas līgumus regulējošos noteikumus un galvenās tiesības un pienākumus, kas iesaistītajām pusēm rodas saskaņā ar apdrošināšanas līgumiem	-	-	S	S	-
	6.2.5. Apdrošināšanas līgumu tiesību normas	Saprast svarīgākās apdrošināšanas līgumu definīcijas, piemēram, "apdrošinājumaņēmējs", "apdrošinātais" un "atpirkuma summa"	-	-	S	S	-
		Atcerēties, kāda informācija obligāti jāietver līgumā (piemēram, apdrošinātais risks, apdrošināšanas objekts, apdrošinājuma summa)	-	-	A	A	-
Apzināties klienta pienākumu informēt apdrošinātāju par		-	-	S	S	-	

Nodaļa	Mērījumu punkts	Zināšanu vienība	Izziņas līmenis				
			IA	IIP	IIA	LIA	NLIA
		visiem aspektiem, kas ir svarīgi līguma noslēgšanai					
		Apzināties sekas tam, ka klients rīkojas ļaunprātīgi attiecībā uz apdrošināšanas līgumu	-	-	S	S	-
		Zināt principus attiecībā uz apdrošināšanas līguma stāšanos spēkā, tostarp konkrēto informāciju, kas attiecas uz distances līgumiem	-	-	S	S	-
		Saprast apdrošināšanas līguma izbeigšanas noteikumus	-	-	S	S	-
		Zināt un spēt izskaidrot vispārīgo informāciju, kas jānodrošina pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas	-	-	P	P	-
	6.2.6. Interesešu konflikti dzīvības apdrošināšanā	Zināt, kad klienti jāinformē par interešu konfliktu avotu vispārīgo dabu	-	-	A	A	-
		Vispārēji pārzināt interešu konfliktu politiku	-	-	A	A	-
	6.2.7. Nodokļu normatīvie akti	Zināt, ka apdrošināšanas atlīdzībai kopumā netiek piemērots ienākumu nodoklis	-	-	A	A	-
		Atšķirt nodokļu režīmu, kas attiecas uz dzīvības apdrošināšanas produktiem, ko iegādājas privātpersonas, un produktiem, ko iegādājas uzņēmumi (darba devēji), kuri nodrošina dzīvības apdrošināšanu saviem darbiniekiem	-	-	S	S	-
		Zināt to, kāds ir nodokļu režīms attiecībā uz iedzīvotāju ienākuma nodokli par prēmiju maksājumiem dzīvības apdrošināšanai ar uzkrājumiem (līdz noteiktam apmēram)	-	-	S	S	-
		Zināt, ka dzīvības apdrošināšanas produktiem un apdrošināšanas starpniecības pakalpojumiem netiek piemērots PVN	-	-	A	A	-
		Zināt, kādos gadījumos kapitāla pieaugumam tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodoklis	-	-	A	-	-

Kontakti

Igaunija

Marge Tominga (Marge Tooming)

Rīkotājdirektore / pārstāve Igaunijā

+372 504 5322

marge.tooming@bfaa.eu

www.bfaa.ee

Ahtri 12 | Tallina | 10151 | IGAUNIJA

Latvija

Diāna Kvedere

Pārstāve Latvijā

+371 2543 3433

diana.kvedere@bfaa.eu

www.bfaa.lv

Doma laukums 8A-6 I, LV-1050, Rīga | LATVIJA

Lietuva

Karolīna Kriščukaitīte (Karolina Kriščiukaitytė)

Pārstāve Lietuvā

+370 6700 9602

karolina.krisciukaityte@bfaa.eu

www.bfaa.lt

Konstitucijos gatve 7 | Vilņa | LT-09308